КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології

Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«_23_» _____червня_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сімейне та дитяче психологічне консультування

галузь знань	*05 Соціальні та поведінкові науки*
спеціальність	*053 Психологія*
освітній рівень	*другий (магістерський)*
освітня програма	*Психологічні дослідження і консультування*
статус дисципліни	*нормативна*

Форма навчання: *денна, заочна*
Навчальний рік: *2023 – 2024*
Семестр: *II*
Кількість кредитів ЄКТС: *3*
Мова навчання: *українська*
Форма підсумкового контролю: *іспит*

КИЇВ – 2023

Розробник(ки):
Наталія КУЧЕРОВСЬКА, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму.

Протокол № 16 від «08» червня 2023 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології. *Протокол № 9 від «23» червня 2023 року.*

Голова вченої ради
факультету Ганна КУЧЕРЯВА

1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сімейне та дитяче психологічне консультування» є ознайомлення студентів з сучасними концепціями в галузі психологічного консультування сім'ї, практичними методами роботи сімейного психолога та забезпечення можливості набуття магістрами професійно важливих навичок консультативної роботи психолога з подружньою парою та в ситуаціях проблем у дитячо-батьківських стосунках.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **–**

Для денної форми навчання

3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі:

лекційні заняття – 14 год.
практичні заняття – 16 год.
самостійна робота – 60 год.

Для заочної форми навчання

3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі:

лекційні заняття – 4 год.
практичні заняття – 2 год.
самостійна робота – 84 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Успішне опанування курсів «Практикум з психологічного консультування», «Сучасні теорії психологічного консультування», а також базові знання з вікової психології.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Сімейне та дитяче психологічне консультування» є обов'язковим освітнім компонентом ОП «Психологічні дослідження і консультування» спеціальності 053 Психологія.

Програма курсу складається з 1 організаційного та 2 змістових модулів, які презентують викладання дисципліни з різних теоретичних та практичних аспектів. Так *у першому змістовому модулі* розглядаються основні теоретичні та практичні питання консультування сім'ї, зокрема, основні параметри інтегративної моделі сім'ї, сім'я як джерело психологічної травматизації особистості, методи збору інформації про сім'ю та психологічної корекції сімейних проблем. *У другому змістовому модулі* студенти розглядають особливості консультативно-терапевтичної роботи з дітьми. Ключові теми в цьому модулі: індивідуально-вікові особливості дитини в контексті психологічного консультування; структура і фази процесу дитячої психотерапії; методи дитячої психотерапії: ігрова терапія, методи арттерапії та ін.

5. Завдання (навчальні цілі):

Основні завдання вивчення освітньої компоненти «Практикум з психологічного консультування» пов'язані з формуванням у студентів **інтегральної компетентності** як здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері консультативної психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, а також загальних та фахових компетенцій.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові компетентності (СК)

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне обстеження й дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи діагностики та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Впроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

СК12. Здатність до розуміння глибинних спонук, що зумовлюють консультативний запит.

СК13. Здатність організовувати і здійснювати психологічне консультування з використанням різноманітних парадигм – як зарубіжних, так і вітчизняних - та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК14. Здатність організовувати консультативний процес з особами, які перебувають у складних життєвих обставинах.

СК15. Здатність організовувати проведення психодіагностичного обстеження в клініці з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку клієнта

СК16. Здатність забезпечувати консультативну допомогу клієнтам, враховуючи їх ментальні та крос-культурні особливості.

Відповідність компетентностей і програмних результатів навчання

ОК (за освітньою програмо)	**І**нтегральна **к**омпетентність	**ПРН** (нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах програмних результатів навчання)	**ЗК** (загальні компетентності)	**СК** (спеціальні (фахові компетентності (СК))
ОК3	**ІК**	ПРН 6	ЗК2; ЗК3; ЗК5; ЗК8	СК1; СК5; СК6; СК8; СК11
		ПРН 8	ЗК1; ЗК3; ЗК4; ЗК7	СК2; СК3; СК4; СК5; СК7; СК8; СК9; СК10; СК14; СК15; СК16
		ПРН 9	ЗК2; ЗК6; ЗК7	СК4; СК6; СК8; СК9; СК13; СК14; СК15; СК16
		ПРН 12	ЗК5; ЗК6; ЗК7	СК9; СК14; СК15; СК16
		ПРН 13	ЗК5; ЗК6; ЗК7	СК9; СК12; СК13; СК16
		ПРН 15	ЗК1; ЗК5; ЗК6; ЗК7; ЗК10	СК4; СК6; СК7; СК9; СК12; СК13; СК14; СК16

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми навчання** (та / або методи і технології)	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідності)*
Код	**Результат навчання**		
1. ЗНАТИ:			
1.1.	Знати філософські та наукові витоки системного підходу до сім'ї.	Міні-лекції, практичні семінари, самостійна позааудиторна робота; розбір практичних ситуацій (кейс-технології), навчальні дискусії, елементи рольових ігор, рефлексивні технології	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичних завдань (усно та письмово), письмова МКР
1.2.	Знати етичні норми роботи психолога з сім'єю та дітьми.		
1.3.	Знати методи діагностики сім'ї та дитячо-батьківських відносин.		
1.4.	Знати особливості сучасних підходів до консультативно-терапевтичної роботи з подружжям, сім'єю і дітьми.		
1.5.	Знати причини і фактори, що зумовлюють психологічні труднощі в сімейній системі та дитячо-батьківських стосунках.		
2. УМІТИ:			
2.1.	Уміти провести оцінку сім'ї за її основними системними параметрами.	Практичні семінари, самостійна позааудиторна робота; робота в малих групах; кейс-	Усне поточне опитування під час аудиторних занять (індивідуальне та
2.2.	Уміти провести психологічну діагностику сімейних та дитячо-батьківських відносин.		

2.3.	Уміння проводити сімейне інтерв'ю та формулювати «сімейний діагноз»; проводити консультативну бесіду з подружжям, сім'єю та з дитиною різного віку.	метод; рольові ігри; навчальні дискусії; рефлексивні технології	фронтальне), письмова МКР. Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань
3. КОМУНІКАЦІЯ:			
3.1.	Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері сімейної та дитячої психології.	Практичні семінари; робота в малих групах; самостійна позааудиторна робота; кейс-метод; рольові ігри; навчальні дискусії; рефлексивні технології	Усне поточне опитування під час аудиторних занять. Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
3.2.	Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.		
4. АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:			
4.1.	Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.	Виконання індивідуальних та групових практичних завдань, підготовка презентацій; рефлексивні технології	Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
4.2.	Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.		

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**1.5**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**3.1**	**3.2**	**4.1**	**4.2**
ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	+						+	+					
ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.		+	+	+	+		+	+					

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.		+								+	+	+	+
ПРН12. Розуміти та виявляти соціальні й біологічні чинники психічного здоров'я.					+						+		
ПРН13. Розуміти специфіку дитячо-батьківських стосунків та їх вплив на психічний розвиток дитини, організовувати консультативну та корекційну роботу з дітьми і батьками		+	+	+	+					+	+		
ПРН15. Реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням запиту клієнта, його індивідуальних особливостей, у тому числі культурно-релігійних, гендерно-вікових, дотримуючись етичних принципів у професійній діяльності.				+	+							+	+

8. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Денна форма здобуття освіти

Підсумкова форма контролю у II семестрі – **ІСПИТ в усній формі.**

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового балу за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	*студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки*
«4»	*студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на*

	проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням
«3»	*студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій і т.д.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання*
«2»	*студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення*

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

«5»	*робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«4»	*робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань, сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог; вимоги академічної доброчесності дотримані*
«3»	*робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково*
«2»	*робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані*
«0»	*робота не виконана*

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

форма підсумкового контролю – **ІСПИТ**
«5» – 20 балів
«4» – 16 балів
«3» – 12 балів
«2» – 8 балів
Неявка на МКР – 0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

«5»	*при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«4»	*при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного*

	вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків*
«2»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«0»	*робота не виконана*

Підсумкова форма контролю у II семестрі– **ІСПИТ в усній формі.** Здобувачі мають дати відповідь на питання екзаменаційного білету.

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30.** Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів
«добре» – 23 бали
«задовільно» – 18 балів
«незадовільно» – 0 балів

Критерії оцінювання усної відповіді здобувача на іспиті:

«відмінно»	*повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни*
«добре»	*в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками*
«задовільно»	*поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення*
«незадовільно»	*відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнан програмного матеріалу*

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою**:**

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
		форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	**незадовільно** з можливістю повторного складання

Заочна форма здобуття освіти

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

На іспиті оцінювання рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни здійснюється таким чином. Викладач може оцінювати відповідь здобувача на кожне питання екзаменаційного білета окремо у 4-бальній шкалі (“відмінно” – “5”, “добре” – “4”, “задовільно” – “3”, “незадовільно” – “2”). Загальна оцінка за відповідь на іспиті виводиться як середнє арифметичне з оцінок за кожне питання білета з округленням до десятої частки. Ця оцінка помножується на коефіцієнт 20*.

Контрольна робота, що передбачена навчальним планом, є складником семестрового контролю і оцінюється як окреме питання іспиту.

Отримане значення становить підсумковий рейтинговий бал, якому відповідає підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою (“відмінно”,“добре”, “задовільно”, “незадовільно”) і оцінка за шкалою ЄКТС за таблицею:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
		форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	**незадовільно** з можливістю повторного складання

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в онлайн режимі на інформаційній платформі MS Teams в реальному часі відповідно до розкладу екзаменів, складеного деканатом факультету. Обов’язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв’язком (з персонального комп’ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається до10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

НАЗВИ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*
Змістовий модуль 1. Психологічне консультування сім'ї												
Тема 1. Концептуальна основа консультування сім'ї та сімейної психотерапії		2	2			5						10
Тема 2. Основні параметри інтегративної моделі сім'ї та психологічні проблеми сім'ї		2	2			10		2	2			15
Тема 3. Сім'я як джерело психологічної травматизації особистості		2	2			5						14
Тема 4. Методи збору інформації про сім'ю та техніки психологічної корекції сімейних проблем		2	4			5						15
Разом за змістовим модулем 1	**24**	8	10			25		2	2			54
Змістовний модуль 2. Психологічне консультування з питань дитячо-батьківських проблем												
Тема 1. Індивідуально-вікові особливості дитини в контексті психологічного консультування		2				10						15
Тема 2. Структура і фази процесу дитячої психотерапії		2	2			10		2				5
Тема 3. Методи дитячої психотерапії: ігрова терапія, методи арттерапії та ін.		2	2			15						10
МКР			2									
Разом за змістовим модулем 2		6	6			35		2				30
УСЬОГО ГОДИН:	**90**	**14**	**16**			**60**	**90**	**4**	**2**			**84**

10. Рекомендована література

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Навчальний посібник. К : Сфера, 1998. 342 с.
2. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
3. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін та ін. : Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с.
4. Максимова Н. Сімейне консультування. Київ: Персонал, 2011. 304 с. http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf

5. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 332 с.
6. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон. 2019. 134 с.
7. Седих К.В. Психологія сім'ї. Київ: Академія, 2021. 192 с.
8. Столярчук О. А. Психологія сучасної сім'ї : навч.посіб. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19502/1/O_Stoliarchuk_PSS_IL.pdf
9. Фон Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. Пер. з нім. Львів : ВНТЛ-Класика, 2004. 320 с.

ДОДАТКОВА

10. Андроннікова К.А., Луценко О.Л. Нормативно-правові документи України, що регламентують працю психолога у різних сферах практичної діяльності: навчально-методичний посібник. Х. ХНУ ім. В.Н.Каразіна. 2015. 68 с. https://karazinbook.com/pdfbook/377
11. Березовська Л., Полегонький В. Робота з почуттям провини у психоаналітичному консультуванні. Вісник Національного університету оборони України. 5(63). 2021. С. 12-19
12. Бондаренко О.Ф. Психотерапія: тип соціальності і мережевий маркетинг. Журнал вищої школи економіки. 2006. №1. С. 68-76.
13. Бондаренко О.Ф. Соціальна психотерапія особистості. Київ : КНЛУ : КДППІМ, 1991. 189 с.
14. Брюханова А. Психотехніки сімейної позитивної психотерапії. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2006. № 17-18. С. 55-58
15. Буленко Т. В. Тенденції розвитку української сім'ї та її проблеми на сучасному етапі. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. К., 2001. Т. III. Ч. 4. С. 2024.
16. Васильченко О.М. Діагностика і корекція репродуктивної поведінки особистості: навчально-методичне видання. Київ-Нікополь, 2012. 96 с.
17. Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів, 2014. 420 с.
18. Віннікот Д. Розмова з батьками. Не страшний психоаналіз Віннікота. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 118 с.
19. Власова О. І., Гуленко А. С., Фадєєва К.-М. О. Психологічний конструкт цілісності особистості в контексті методології філософії екзистенціалізму та екзистенційної психології. Фундаментальні та прикладні дослідження в практиках провідних наукових шкіл. Париж, 2014. No 5. С. 23-44.
20. Галичанська А. Сімейне консультування: конспект лекцій. Чернівці : Рута, 2007. 80 с.
21. Гарт С., Годсон В. Шанобливі батьки, шанобливі діти. 7 ключів до перетворення сімейного конфлікту на співпрацю. Харків: Ранок, 2020. 240 с.
22. Глива Є. Вступ до психотерапії: навч. посібник. Острог-Київ, 2004. 328 с.
23. Горбунова В.В. Етичні дилеми у практиці психологічної допомоги. Практична психологія та соціальна робота. № 8. 2008. С. 3-5
24. Горбунова В.В. Контракт у практичній психології. Практична психологія та соціальна робота. № 2. 2005. С. 1-5.
25. Готтман Д., Сільвер Н. Сім принципів щасливого шлюбу. Харків: Віват, 2021. 336 с.
26. Джонсон С. Психологія кохання. 7 правил, що змінять стосунки на краще. Харків: КСД, 2021. 352 с.
27. Дьяконов Г. Діалогічні дослідження батьківсько-дитячих відносин. Соціальна психологія. 2007. № 6. С. 133-145
28. Етичний кодекс психолога. Психолог. 2004. № 43 (139). С.1-4

29. Иванченко О. С. Актуальні проблеми психокорекції переживання провини як моральної емоції. Проблеми екстремальної та кризової психології. Збірник наукових праць. Вип. 15. Харків: НУЦЗУ, 2014. С. 70–78.
30. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. Київ, 2010. 320 с.
31. Карпова Д. Є. Психологічний аналіз сімейних ролей шлюбних партнерів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». 2016. Випуск 4. С. 41-45.
32. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога сім'ї: навчальний посібник: у 3 кн. Кн. 1 / З. Г. Кісарчук, О. І. Єрмусевич. Київ : Главник, 2006. 128 с.
33. Климчук В.О. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Київ : МАУП, 2005. 88 с.
34. Кон А. Любов без умов. Від нагород і покарань до турботи й порозуміння. – Харків: Віват. 2021. 320 с.
35. Магдисюк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 152 с.
36. Магдисюк Л. І., Федоренко Р.П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf
37. Максимова Н. Ю. Сімейне консультування : навч. посіб. К . : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 304 с. https://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf
38. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики: навчально-методичний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 152 с.
39. Муляр Н. Актуальні проблеми сучасної української сім'ї у контексті морально-етичного виховання. Актуальні питання гуманітарних наук. 2016. Вип. 16. С. 359–364.
40. Наконечна М.М. Допомога іншому: психологічні аспекти. Монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 184 с.
41. Норвуд Р. Жінки, які кохають до нестями. Харків: Віват, 2017. 320 с.
42. Основи психотерапії : навч. пос. / М.І. Мушкевич, С.Є. Чагарис. Луцьк, 2017. 420 с.
43. Петрановська Л. Якщо з дитиною складно. Харків: Віват, 2020. 160 с.
44. Поліщук В. Психологія сім'ї: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2009. 281с.
45. Потапчук Є., Карпова Д. Психологічна діагностика сімейних ролей як моделей поведінки подружжя. Хмельницький: «Polylux design & print», 2021. 52 с.
46. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2004. 88 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/nw46.pdf
47. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Джудіт Коен, Антоні Маннаріно, Естер Дебліндже. Львів: Свічадо, 2016. 264 с.
48. Райт Н. Отож, ви одружуєтеся. Як будувати міцні, тривалі стосунки. Київ: Нова Надія, 2002. 256 с.
49. Римаренко І.В. Зміна шлюбно-сімейних відносин в Україні. Науковий огляд. 2019. № 6(59). https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1873
50. Романчук О. Сім`я, що зцілює. Основи терапевтичного батьківства дітей, які зазнали скривдження та емоційного занедбання. Путівник для прийомних батьків і не тільки. Львів: Свічадо, 2016. 268 с.
51. Синопсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 112 с. https://innerspace.net.ua/files/books/downloads/snps.pdf

52. Сімон Ф.Б., Рех-Сімон К. Циркулярне опитування. Системна терапія на клінічних прикладах: Підручник / Пер. з нім. В.Басюк, І.Краснопольська, В.Лановий. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2005. 184 с.
53. Столярчук О. А. Психологія сучасної сім'ї : навч. посіб. Кременчук, 2015. 136 с. 6. Сучасна українська сім'я. Режим доступу: http://www.novaera.te.ua/article_view.php?article=566
54. Фальова О. Психологічні проблеми сучасної сім'ї. InterConf,(39). 2021. Режим доступу: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/ view/7945
55. Фальова, О. Стратегії психокорекції та адаптації кризисних сімей в нових умовах існування суспільства. Збірник наукових праць ΛΌГОΣ, 2021. 113-115. https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/7616
56. Федоренко Р. П., Шкарлатюк К. І. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. III - IV рівнів акредитації. Луцьк : Східноєвроп. Нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 237 с. https://docplayer.net/80453647-Psihologichniy-praktikum-z-konsultuvannya.html
57. Федоренко Р. Психологія молодої сім`ї і сімейна криза. Луцьк : РВВ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 168 с.
58. Федько С.Л. Культуродоцільність психологічної допомоги: клінічні підстави. Перспективи та інновації науки. 2023. №1(19). С. 503-514.
59. Федько С.Л. Культуродоцільний підхід у психологічному консультуванні: генезис феномену. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. 2020. Вип. 5. С. 268-280.
60. Фромм. Е. Мистецтво любові. Харків: КСД, 2017. 132 с.
61. Халік О. О. Консультування та терапія нуклеарної й розширеної сім'ї в системному підході /Актуальні проблеми психології в закладах освіти : збірник наукових праць / за наук. ред. Ю. М. Карандишева, Т. В. Сенько [та ін.] ; заг. ред. Н. М. Токаревої. – Київ, 2017. Вип. 7. С. 283-288. http://surl.li/faokl
62. Чепмен Г. Збудуй міцну сім'ю. Покрокова інструкція. Київ: Book Chef, 2020. 256 с.
63. Чепмен Г. П'ять мов любови для одружених. Львів: Свічадо, 2020. 176 с.
64. Чепмен Г., Кемпбел Р. П'ять мов любови до дітей. Львів: Свічадо, 2020. 224 с.
65. Яблонська Т. М. Актуальні проблеми досліджень сучасної сім'ї в Україні. Український соціум. 2004. № 2 (4). С. 80-84.
66. Bondarenko, A., Gavrilyuk, D., Guretska, A., Kucherovska, N., Fedko, S. Emotional Trauma in Relationship: Consequences and Counseling Options Based on Approach, Indigenous to Ruthenian Culture Traditions. EC Psychology and Psychiatry. 2020. 9.2. 01-12.
67. Mcgoldrick M., Giordano, J., Garcia-Preto N. Ethnicity and family therapy. 3rd edition. - New York: Guilford Press, 2005. 796 c.
68. Сурякова М. В., Учитель І. Б. Сім'я у системі цінностей сучасних українців. Габітус. Вип. 40., 2022. С. 189-193 http://habitus.od.ua/journals/2022/40-2022/31.pdf